БАРЛЫК ИЛЛӘРНЕҢ ПРОЛЕТАРИИЛАРЫ, БЕРЛӘШЕГЕЗ!

ДУСЛЫК

КПССның ОКТЯБРЬ РАЙКОМЫ ҺӘМ ХА ЛЫК ДЕПУТАТЛАРЫНЫҢ РАЙОН СОВЕТЫ ОРГАНЫ

ОРГАН ОКТЯБРЬСКОГО РАЙКОМА КПСС И РАЙОННОГО СОВЕТА НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ

Газета 1931 елның 9 июленнән бирле чыга. | №40 (7057) | 3 апрель, 1990 ел. СИШӘМБЕ | Бәясе 3 тиен.

КПСС Уставы проекты

Газета укучыларга билгеле булганча, КПССның яңа Уставы проекты КПСС Үзәк Комитеты Пленумында тикшерелде һәм принципиаль яклау тапты. КПСС Үзәк Комитеты Пленумы тапшыруы буенча, булган дискуссия йомгаклары нигезендә, Редакция комиссиясе һәм Үзәк Комитет Политбюросы Устав проектын ахырынача эшләп бетерделәр һәм бу документны Үзәк Комитет әгъзаларына, шулай ук республика, край һәм өлкә партия комитетлары секретарьларына җибәрделәр. Алардан килгән фикерләр исәпкә алынды, һәм Устав проекты гомуми тикшерү өчен игълан ителә.

ПРОЕКТ

Советлар Союзы Коммунистлар партиясе Уставы

Советлар Союзы Коммунистлар партиясе — үзидарәле иҗтимагый-сәяси оешма, фикердәш-коммунистларның ирекле берләшмәсе, Маркс, Энгельс, Ленин идеяләрен иҗади үстерүгә нигезләнеп, коммунистик перспективадан чыгып, ул үзенең максаты итеп илдә гуманлы демократик социализм төзүне, интернационализмны, гомумкешелек кыйммәтләрен раслауны куя. КПСС эшчеләр сыйныфының, барлык хезмәт ияләренең социалистик юл сайлавына таяна, халык мәнфәгатьләрен чагылдыра һәм яклый, күп милләтле Совет җәмгыятен үзенең политик платформасына туплау өчен көрәшә.

I

КПССта әгъза булып тору

1. СССРның 18 яшькә җиткән, партия Программасын һәм Уставын танучы, аның оешмаларының берсендә эшләүче һәм әгъзалык взносларын түләүче теләсә кайсы гражданы КПСС әгъзасы була ала.

2. Партиянең барлык әгъзалары тигез хокуклы. Алар партиянең эчке һәм тышкы политикасы, партиянең эчке тормышы мәсьәләләрен тәкъдим итәргә һәм ирекле рәвештә тикшерергә, карарлар эшләүдә катнашырга, барлык дәрәҗәләрдәге партия органнарына сайларга һәм сайланырга, аларның эшенә контрольлек итәргә, партиянең теләсә кайсы органын, теләсә кайсы коммунистны, белгән урынына бәйсез рәвештә тәнкыйтьләргә, партиянең теләсә кайсы инстанциясенә гаризалар һәм тәкъдимнәр белән мөрәҗәгать итәргә һәм үз мөрәҗәгатенең асылы буенча җавап алырга, аларның эшчәнлеге яки үз-үзен тотышы турындагы мәсьәлә тикшерелгәндә партия органы эшендә катнашырга хокуклы.

КПССта әгъза булып тору коммунистка өстенлекләр бирми һәм аның гражданлык хокукларын һәм ирекләрен чикләми. Ул эшчәнлекләре СССР Конституциясе нигезендә корыла һәм социалистик идеягә каршы килми торган җәмәгать оешмалары һәм хәрәкәтләре эшендә катнашырга хаклы. КПСС әгъзасы башка политик партияләрдә әгъза булып тора алмый.

3. КПСС әгъзасы җәмгыятьтә партиянең авангардлык позицияләрен тәэмин итү өчен көрәшергә, хезмәт коллективларында һәм халык арасында, дәүләт, кооператив һәм җәмәгать оешмаларында аның сәяси линиясен эзлекле үткәрергә, партия карарларын үтәргә, коммунистик идеяләрне якларга һәм пропагандаларга, законлылыкны һәм иҗтимагый мораль нормаларын тайпылышсыз саклау үрнәге күрсәтергә бурычлы.

4. КПСС әгъзалыгына кабул итү индивидуаль тәртиптә, демократик һәм хәбәрдарлык юлы белән үткәрелә. КПСС әгъзалыгына кабул итү турындагы карарны башлангыч партия оешмасы үзенең ачык җыелышында чыгара. Җыелышның карары катгый булып тора. КПССта бердәм партия билеты була, партия әгъзаларын учетка алу тәртибен КПСС Үзәк Комитеты билгели.

Партия стажы кимендә 40 ел булган КПСС әгъзасына, аның партиядә озак еллар эшләвен исәпкә алып, башлангыч партия оешмасының партия райкомында, шәһәр комитетында расланган карары белән «КПСС ветераны» дигән мактаулы исем бирелә.

5. Үз-үзен тотышы белән партиягә тап төшергәне, аның Уставы таләпләрен бозганы өчен, партия әгъзасының КПССтан чыгарылуы сәбәпле башлангыч партия оешмасы яки югары партия органы карары буенча КПССта әгъза булып тору туктатыла. Уголовный җинаять эшләүдә суд тарафыннан гаепле дип табылган партия әгъзасы хөкем карары законлы көченә кергәннән соң КПССтан чыгарылырга тиеш.

Партиягә әгъза булып тору партия әгъзасының КПССтан үзе теләп чыгуы турындагы гаризасы буенча туктатыла ала, гариза башлангыч партия оешмасында карала.

КПСС әгъзалыгына кабул итү һәм партиядән чыгару турындагы карар, әгәр аңа җыелышта катнашучыларның кимендә өчтән ике өлеше, ләкин шушы оешмада учетта торучыларның яртысыннан күбрәге тавыш бирсә, дөрес дип санала.

Сайлап куела торган партия органы составына кергән КПСС әгъзасын партиядән чыгару турындагы мәсьәлә ул учетта торган башлангыч партия оешмасында яки аны бу органга тәкъдим иткән оешмада карала. Башлангыч оешманың фикерен исәпкә алып һәм аның вәкиле катнашында бу мәсьәлә сайлап куела торган орган пленумында утырышта катнашучыларның өчтән ике өлешен һәм аның әгъзаларының яртысыннан күбрәген тәшкил итүчеләрнең — өчтән ике өлешеннән торган күпчелек тавыш белән хәл ителә.

Партиядән чыгарылучының партиядән контроль-ревизия органнарына апелляция бирү хокукы ел буена, ә шартлар үзгәргәндә теләсә кайсы вакытка саклана. Апелляция кергән көннән башлап ике айдан артык булмаган срокта карала.

Партия дисциплинасын һәм этикасын бозган өчен партия әгъзаларына карата иптәшләрчә тәнкыйть сыйфатында партиячел тәрбия һәм йогынты ясау, кисәтү яки шелтә белдерү чаралары кулланыла ала.

II

Партиянең эчке демократиясе

6. КПСС идея гомумилеге һәм партиячел иптәшлек нигезендә, партия массаларының властен, партиянең эчке мөнәсәбәтләрендә һәрьяклы демократизмны коммунистларның аңлы дисциплинасы һәм оешканлыгы белән тәңгәл китерә торган үзидарә принципларында яши һәм эшли.

Партиядә фикерләрне белдерү иреге, төрле карашлар һәм платформаларны чагыштырып карау, ачыктан-ачык тәнкыйть һәм үзтәнкыйть тәэмин ителә. Аерым оешмалар тулаем КПСС кысаларында партия һәм ил тормышының актуаль мәсьәләләре буенча дискуссияләр һәм референдумнар үткәрелә, ә аларның йомгаклары буенча — тиешле карарлар кабул ителә ала.

7. Партия оешмалары үзләренең эчке тормышы төзелешендә һәм эшчәнлегендә мөстәкыйль. Аларның карарлары, әгәр алар КПССның программ максатларына һәм Устав нормаларына каршы килмәсә, персональ эшләр турындагы карарлардан тыш, югары органнар тарафыннан юкка чыгарыла алмый.

8. Партия оешмалары һәм комитетларының эше демократик ысуллар белән үткәрелә, субъективизмга һәм бер властьлылыкка юл куймый торган коллективлык башлангычларында төзелә. Карарларны эшләгәндә һәм кабул иткәндә коллегиальлек коммунистларның аларны үтәү өчен шәхси җаваплылыгы белән тәңгәл китерелә.

Партия органнары эшенең төп юнәлешләре буенча даими комиссияләр төзиләр, шулай ук вакытлы комиссияләр һәм эш группалары булдыралар, штаттан тыш башлангычларда коммунистларны һәм башка гражданнарны үз эшчәнлекләренә тартуның башка формаларыннан файдаланалар.

9. Оешмалар, партиянең җитәкче органнары һәм аларның аппараты, партия карарлары нигезендә партия җыелышларының, конференцияләренең, съездларының, комитетлар һәм бюролар утырышларының ачыклыгын, аларда партия матбугатының катнашуын тәэмин итеп, хәбәрдарлык шартларында эшлиләр, коммунистларга һәм партиясезләргә массакүләм информация чаралары аша һәм башка каналлар буенча үз эшчәнлекләре турында системалы хәбәр итеп торалар. Коммунист үзенең башлангыч партия оешмасы бюросы яки парткомы утырышларында катнашырга хаклы. Сайлап куела торган партия органы әгъзалары үзләренә отчет бирергә тиешле органнарның утырышларына, шул исәптән партия комитеты бюросы утырышына ирекле керә алалар, алар шулай ук партком һәм аның аппараты карамагындагы документлардан файдаланырга хокуклы.

10. Партиядә барлык җитәкче органнар сайлап куела. Алар кандидатураларны киң тикшерү һәм коммунистларның фикерен максималь дәрәҗәдә исәпкә алу юлы белән, башлыча альтернатива нигезендә, яшерен тавыш бирү юлы белән сайланалар.

Сайлаулар вакытында партия әгъзалары кандидатураларны чикләүсез, шул исәптән үз кандидатураларын да, күрсәтү хокукына ия. Тавыш бирү һәр кандидатура буенча аерым үткәрелә. Башка кандидатларга караганда тавышларны аеруча күп җыйган, әмма җыелышта катнашучы КПСС әгъзаларының, конференция, съезд делегатларының, партия комитеты яки сайлап куела торган башка орган әгъзаларының яртысыннан күбрәк тавышын җыйган кандидатлар сайланган дип исәпләнә.

Делегатлар күрсәткәндә һәм сайлаганда коммунистлар югары партия органнары составына кандидатуралар буенча тәкъдимнәр кертәләр, бу тәкъдимнәр шушы органнарны формалаштыра торган конференциядә, съездда карала.

Район, шәһәр һәм округ (район бүленешеннән башка) партия конференцияләренә делегатлар башлангыч оешмаларда сайлана. Шәһәр һәм округ (район бүленешендәге), өлкә, край конференцияләренә, союздаш республикалар компартияләр съездларына, КПСС съездына делегатлар сайлау кандидатураларны башлангыч партия оешмаларында, кагыйдә буларак, коммунистларның турыдан-туры тавыш бирү юлы белән генә үткәрелә. Сайлау тәртибен шушы территориядәге коммунистларның кимендә яртысы яклап чыккан тәкъдимнәр нигезендә тиешле партия комитеты билгели. Шушы максатта референдум яки сорашып-белешү үткәрелә ала.

11. Партиядә сайлап куела торган барлык кешеләр, райкомнан башлап һәм югарырак, шул ук хезмәткә рәттән ике сроктан да күбрәккә сайланмый. Партиянең сайлап куела торган органнары составы оешма әгъзаларының өчтән бер өлеше таләбе буенча, яисә сайлап куела торган органның аерым яки барлык әгъз а л а р ының ирекле рәвештә отставкага китү турындагы гаризасы буенча аларның вәкаләт срогы чыкканга кадәр яңартыла яки тулысынча яңадан сайлана ала.

Партиянең район, шәһәр, округ, өлкә, край комитетлары, союздаш республикалар компартияләре үзәк комитетлары беренче секретарьлары, КПСС Рәисе һәм аның урынбасарлары тиешле конференцияләрдә һәм съездларда сайлана. Тавыш бирү бюллетенена теләсә күпме кандидатура кертелә. Бирелә бу хезмәт урынындагы кешеләрне алга таба вакытыннан элек яңадан сайлау тәртибе билгеләнә.

12. Партия комитетлары үзләренең партия оешмаларына һәм югары органнарга буйсына. Партия комитетлары бюролары пленумнарда, ә партком һәм партия бюролары башлангыч һәм цех партия оешмалары җыелышларында ел саен отчет бирәләр. Партиянең сайлап куела торган органының һәр әгъзасы аны сайлаган яки тәкъдим иткән партия оешма-

(Башы. Ахыры 2—3 нче битләрдә).

Советлар Союзы Коммунистлар партиясе Устав

лары алдында үз эше турында отчет бирә.

13. Карарлар кабул иткәндә партия оешмалары һәм комитетлары барлык фикерләрне тикшерергә бурычлылар. Азчылык үз позициясен якларга, беркетмәләрдә үз фикерен теркәтергә, үз оешмасында бәхәсле мәсьәләләрне кабат карауны яки югары органнар алдына куюны таләп итәргә хокуклы. Шуның белән бергә, күпчелек тарафыннан кабул ителгән карар барысы өчен дә мәҗбүри.

Партия комитетларының башкарма органнарында (президиум, бюро) фикер каршылыклары килеп чыккан очракта, карар проекты кабат тикшерүгә куела һәм тавышларның кимендә өчтән ике өлеше күпчелеге белән кабул ителә.

Партия органнарының карарлары түбәндәге оешмалар өчен мәҗбүри. Соңгылары исә, бу карарларның гамәлдә булуын туктатып тормыйча, алар хакында дәгъва белдерергә, партиянең югары инстанцияләренә апелляция бирергә хокуклы.

14. Партиянең сайлап куела торган җитәкче органнары үзләренә буйсынулы, нигездә үзләренең эшчәнлегенә анализлы, прогноз-социологик һәм консультатив хезмәт күрсәтүне тормышка ашыра торган эшче аппарат булдыралар. Партия аппараты, сайлап куелган орган тарафыннан башлангыч партия оешмаларының үз җыелышларында тикшерелә торган рекомендацияләре нигезендә төзелә.

Партия аппараты хезмәткәрләренә карата хезмәт турындагы законнар кулланыла.

15. Башлангыч партия оешмалары һәм партия комитетлары, партиянең кадрлар политикасын тормышка ашыра барып, коммунистларны һәм партиясезләрне дәүләт, хуҗалык, җәмәгать эшчәнлегенең конкрет участокларына тәкъдим итәләр. Политик ысуллар белән эш итеп, аларның тиешле хезмәтләргә сайлануына яки билгеләнүенә ирешәләр, аларга булышлык күрсәтәләр, коммунистларның үз эшләре турындагы отчетларын тыңлыйлар, отчетлар вакытында ясалган нәтиҗәләрне һәм рекомендацияләрне халыкка игълан итәләр.

16. Партия оешмалары, дәүләт законнары нигезендә, үз средстволарына яки башка оешмалар белән берлектә газеталар һәм журналлар, бюллетеньнәр, пропагандистлык, белешмә-информация һәм башка материаллар чыгарырга, тиешле редакцияләр булдырырга, шулай ук телевидение һәм радиотапшырулар студияләре оештырырга хаклы. Партиянең массакүләм информация чаралары аларның җитәкчеләрен раслый торган партия комитетлары җитәкчелегендә эшлиләр. «Правда» газетасының баш редакторы КПСС Үзәк Комитеты Пленумында раслана.

III

Партиянең оешу ягыннан төзелеше

17. КПСС производство һәм территориаль билгеләр буенча демократик централизм принцибы нигезендә төзелә һәм аның структурасы түбәндәгечә: башлангыч, район, шәһәр, округ, өлкә, край партия оешмалары, союздаш республикалар компартияләре. Шул территория коммунистларын берләштерүче партия оешмасы аңа керә торган оешмаларга карата югары оешма була.

Кирәк булган очракларда партия оешмалары секретарьлары советлары, партия клублары, теоретик семинарлар, дискуссия үзәкләре һәм партия эшендә коммунистларны шөгыльләр һәм проблемалар буенча берләштерә торган башка формаларны булдыра алалар. КПССның программ күрсәтмәләренә нигезләнеп, алар төрле мәсьәләләрне тикшерәләр, алар буенча үз позицияләрен эшлиләр, теләсә нинди дәрәҗәдәге партия комитетлары каравына тәкъдимнәр һәм проектлар кертәләр.

КПССта үзләренең эчке оешмасы һәм дисциплинасы булган, партиянең программ максатлары белән сыешмаучы идея күрсәтмәләре булган фракцияләр оештыруга юл куелмый.

Партиянең башлангыч оешмалары

18. Башлангыч оешмалар партиянең нигезе булып тора. Алар эшләү яки тору урыннарында КПССның кимендә өч әгъзасы булганда төзеләләр.

Башлангыч партия оешмасы үз составында партия группалары һәм цех оешмалары төзи ала. Соңгыларына, аларның санына бәйле рәвештә, партиянең район һәм шәһәр комитеты рөхсәте белән КПССта әгъза булып торуга бәйле мәсьәләләр буенча башлангыч оешмалар хокуклары бирелә.

Конкрет бурычларны һәм үзләренең эш шартларын исәпкә алып, башлангыч партия оешмалары партиягә кабул итү һәм КПССта әгъза булып торуны туктату, үз структураларын, эш юнәлешләрен һәм ысулларын билгеләү, җыелышлар, сәяси акцияләр үткәрүнең даимилеге һәм тәртибе, финанс эшчәнлеге мәсьәләләрен мөстәкыйль хәл итәләр, совет һәм җәмәгать оешмалары белән үзара мөнәсәбәтләрен булдыралар.

Башлангыч партия оешмалары партия идеяләрен, аның карарларын пропагандалыйлар һәм тормышка ашыралар. Социаль гаделлек принцибын яклыйлар, хезмәт коллективларында һәм тору урыннарында сәяси һәм оештыру эше алып баралар, үзидарәнең демократик механизмы аша кадрлар эшчәнлегенә, экономик һәм социаль бурычларны хәл итүгә йогынты ясыйлар.

Башлангыч партия оешмалары теләсә кайсы партия органының карарына үз мөнәсәбәтен белдерергә хокуклы, партия органы моңа төпле җавап бирергә бурычлы.

19. Гомуми җыелыш (конференция) башлангыч партия оешмасының югары органы булып тора, әгәр анда КПСС әгъзаларының (делегатлар) яртысыннан күбрәге, ә отчет һәм сайлауларда — кимендә өчтән ике өлеше катнашса, ул дөрес дип исәпләнә.

Агымдагы эшне алып бару өчен җыелыш (конференция) ике-өч елга башкарма орган — партия бюросы (комитет) һәм аның секретарен сайлый. Коммунистлар саны 15 тән ким булган партия оешмаларында җыелыш тарафыннан билгеләнә торган срокка һәм шул тәртиптә, партия оешмасы секретаре һәм аның урынбасары, партия группаларында — партгрупорг сайлана.

Башлангыч партия оешмасы секретаре хезмәт коллективында һәм аннан читтә администрация белән, үзидарә органнары, җәмәгать оешмалары белән мөнәсәбәтләрендә аны гәүдәләндерә. Секретарьны коллективтан чыгару турындагы мәсьәлә партия җыелышында (конференциядә) каралырга тиеш.

20. Башлангыч партия оешмаларын финанслау өчен, төп эшеннән азат ителгән хезмәткәрләр тотуны да кертеп, җыелган әгъзалык взнослары суммасыннан 50 процентка кадәрен аларның үз карамакларында калдыру хокукы бирелә.

Партиянең район, шәһәр, округ, өлкә һәм край оешмалары

21. Башлангыч партия оешмаларын турыдан-туры берләштерүче район һәм шәһәр партия оешмалары партиянең терәк структур буыны булып торалар. Зур шәһәрләрдәге район оешмалары шәһәр партия оешмаларына берләшә алалар.

Район, шәһәр партия оешмасының югары органы — конференция. Конференция биш елга район, шәһәр партия комитетын, шулай ук контроль-ревизия комиссиясен сайлый. Партия комитеты карары буенча яки коммунистларның кимендә өчтән бер өлешен берләштерә торган башлангыч оешмалар таләбе буенча чираттан тыш партия конференциясе чакырыла.

Район, шәһәр партия комитеты, башлангыч партия оешмаларының фикерләрен исәпкә алып, район һәм шәһәр комитеты бюросын, секретарьларын сайлый, үзенең аппаратын, материаль-финанс базасын булдыра. Район һәм шәһәр комитеты башлангыч партия оешмаларын терки, аларга кирәкле ярдәмне күрсәтә, коммунистларның исәбен алып бара.

Партиянең район комитетлары, шәһәр комитетлары башлангыч партия оешмалары эшчәнлеген координацияләләр һәм юнәлеш бирәләр, аларның массалар белән элемтәсен ныгытуга ярдәм итәләр, алар белән бергә партия политикасын һәм карарларын аңлаталар, хезмәт коллективларында һәм яшәү урынында аларны тормышка ашыру буенча эш оештыралар, конкрет социаль-экономик, мәдәни һәм башка проблемаларны җәмәгатьчелек хөкеменә чыгаралар, аларны гамәлгә ашыруга ярдәм итәләр.

22. Край, өлкә, округ партия оешмалары партия политикасын эшләүдә катнашалар һәм край, өлкә, округ чикләрендә аны тормышка ашыру эшен үткәрәләр, югарыгы партия органнары карарларын үтәүне оештыралар.

Край, өлкә, округ партия оешмасының югары органы булып партия конференциясе тора. Конференция биш елга партиянең край, өлкә, округ комитетын, шулай ук контроль ревизия комиссиясен сайлый. Чираттан тыш конференцияләр тиешле комитет карары яки шул оешма әгъзаларының гомуми санының өчтән бере таләбе белән чакырыла.

Конференцияләр, шулай ук партия комитетлары пленумнары кирәк булган саен, әмма елга кимендә ике мәртәбә чакырылалар, алар дәүләт власте органнарына һәм халыкка үз төбәкләрендә сәяси, милли, социаль, экономик, экологик, мәдәни-әхлак проблемаларын хәл итү программаларын эшли һәм тәкъдим итәләр. Аларда партиянең эчке тормышы, кадрлар белән эшләү, партоешманың бюджеты, нәширлек эшчәнлеге мәсьәләләре карала.

Край, өлкә партия комитетлары үз оешмаларының структурасы мәсьәләләрен, район, шәһәр комитетлары төзүне дә кертеп, мөстәкыйль рәвештә хәл итәләр, аеруча зур башлангыч партия оешмаларына КПСС әгъзаларын исәпкә алу мәсьәләләрендә партия рай-
комы хокуклары б
Тиешле плен
партиянең край, ө
округ комитетл
бюролары секрет
сайлана.

23. Район, шәһ
руг, өлкә һәм кр
тия оешмаларыны
роль-ревизия ко
ләре бюроны,
биш еллык парти
булган комиссия
сайлыйлар. Конт
визия комиссиял
тия дисциплинас
ту, коммунистлар
тия этикасын үта
бәйле мәсьәләлә
итә, партия әг
ның апелляциял
рый, партия бюд
үтәлешенә контро
Контроль ревизи
сиясе район, шәһә
өлкә һәм край
конференциясе
положение нигез
ли.

Союздаш республикалар коммунистлар партияләре

24. Союздаш республикаларның коммунистлар партияләре КПСС Программасы һәм Уставы кысаларында мөстәкыйльләр. Алар үз программаларын һәм норматив документларын эшлиләр, шулар нигезендә оештыру, кадрлар, нәширлек һәм финанс-хуҗалык мәсьәләләрен хәл итәләр, республикаларның дәүләт төзелеше, социаль-экономик һәм культура үсеше даирәсендә сәяси линия үткәрәләр, гражданнарны сәяси берләштерү өчен, милли һәм интернациональ мәнфәгатьләрне килештерү өчен көрәшәләр, интернациональ аң формалаштыралар. Союздаш республикалар коммунистлар партияләре башка партияләр, шул исәптән чит илләрдәге партияләр һәм иҗтимагый хәрәкәтләр белән элемтә тоталар.

КПСС Үзәк Комитеты Президиумының һәм комиссияләренең союздаш республикалар коммунистлар партияләренә кагылышлы принципиаль карарлары аларның вәка-
ләтле вәкилләре
шында карала.
ителгән карар бе
булмаган очрак
даш республика
тиясе Үзәк Ком
хәсле мәсьәләл
шерү өчен КПС
Комитеты Плен
кыруны таләп
кына ия.

25. Союздаш р
компартиясенең
ганы булып аны
тора. Чираттаг
кимендә биш е
мәртәбә чакыр
сәяси линияне
Үзәк Комитет,
ревизия комис
четларын тикш
органнарның я
вын сайлый,
ревизия комис
рындагы пол
раслый, шулай
лика компар
КПССның юга
нары составын
датуралар тәкт
Съездлар арасы
да республика
конференцияләр
рыла ала.

СССР Кораллы Көчләре КПСС оешмалары

26. Партия оешмаларының СССР Кораллы Көчләрендәге эшчәнлеге КПСС Уставы һәм КПСС Үзәк Комитеты раслаган документлар нигезендә корыла.

СССР Кораллы Көчләрендә партия эшенә җитәкчелек партия органнары һәм башлангыч партия оешмалары аша тормышка ашырыла. Партия комитетлары һәм башлангыч партия оешмалары бурычларны хәрби советлар, командирлар һәм сәяси органнар белән тыгыз элемтәдә хәл итә. Алар хәрби коллективлар тормышына һәм эшчәнлегенә үзләренең йогынты-
сын армия комм
аша ясый. СССР
Көчләренең юга
органы КПСС
митеты комисси
ларына ия.

Кораллы Кө
мунистлары тер
партия оешм
җитәкче органн
вына сайлый һ
алалар. Район,
округ, өлкә, кр
конференцияләр
даш республик
партияләре съе
делегатлар гасы
ларның һәм бер
нең партия ко
ләрендә тиешле
комитетлары
вәкиллек норм

Советлар Союзы Коммунистлар партиясе Уставы

енча сайлана.

Армия һәм флот партия оешмаларыннан КПСС съездына һәм Бөтенсоюз партия конференциясенә делегатлар хәрби округларның гаскәр, флот, берләшмә төркемнәренең, кораллы көчләр төркемнәренең партия конференцияләрендә сайлана.

ИСКӘРМӘ: Дәүләт иминлеге комитеты гаскәрләрендә, эчке һәм тимер юл гаскәрләрендә партия эше кораллы көчләрдәгечә төзелә.

IV

КПССның югары органнары

27. Советлар Союзы Коммунистлар партиясенең югары органы булып съезд тора. Чираттагы съездларны КПСС Үзәк Комитеты кимендә биш елга бер мәртәбә чакыра. Үзәк Комитетның съезд чакыру турындагы, көн тәртибе һәм вәкиллек нормасы турындагы карары съездга кимендә өч ай кала игълан ителә. Үзәк Комитет съездда каралачак төп мәсьәләләр буенча тезислар бастыра.

КПССның чираттан тыш съезды Үзәк Комитет тарафыннан үз инициативасы буенча яки коммунистларның гомуми саныннан кимендә өчтән берен туплаган партия оешмалары таләбе буенча чакырыла. Съезд ике ай эчендә чакырыла һәм, әгәр анда партия әгъзаларының кимендә яртысыннан вәкилләр булса, вәкаләтле исәпләнә.

Үзәк Комитет чираттан тыш съездны чакырмаган очракта съезд үткәрүне таләп иткән оешмалар чираттан тыш съезд чакыру буенча партия Үзәк Комитеты хокукларыннан файдалана торган оештыру комитеты төзи ала.

28. КПСС съезды:

—Үзәк Комитет һәм Үзәк контроль ревизия комиссиясе отчетларын тыңлый, алар буенча карарлар кабул итә;

—партия Программасын һәм Уставын кабул итә, аларны яңадан карый һәм үзгәртә;

—партия төзелеше, идеология эшчәнлеге, КПССның эчке һәм тышкы сәясәте өлкәсендә партия линиясен билгели;

—КПСС Рәисен һәм аның урынбасарларын сайлый, бер үк вакытта аларны КПСС Үзәк Комитеты әгъзалары итеп сайлый.

—КПСС Үзәк Комитетын һәм Үзәк контроль ревизия комиссиясен сайлый.

29. Съездлар арасындагы чорда КПСС Үзәк Комитеты кирәк булган саен партия сәясәтенең һәм практик эшчәнлегенең өлгереп җиткән мәсьәләләрен тикшерү өчен КПССның Бөтенсоюз конференциясен чакыра.

Конференция Үзәк Комитет һәм Үзәк контроль ревизия комиссиясенең аларның эше турындагы отчетларын тыңларга, аларның составын өлешчә (съездлар арасындагы чорда өчтән беренә кадәрен) яңадан сайларга. КПССның программ документлары кысаларында партия өчен мәҗбүри башка карарлар кабул итәргә, партия Уставына үзгәрешләр кертергә вәкаләтле.

Бөтенсоюз партия конференциясенә делегатлар КПСС съездына сайланган тәртиптә сайлана.

30. Съездлар арасындагы чорда партия эшчәнлеген КПСС Үзәк Комитеты җитәкли.

КПСС Үзәк Комитеты:

—КПСС съездлары һәм конференцияләре карарларын практик тормышка ашыруны оештыра;

—СССР халык депутатлары съездларына һәм СССР Югары Советына эчке һәм тышкы сәясәтнең эчтәлеге буенча тәкъдимнәр эшләп кертә;

—КПССның кадрлар политикасын тормышка ашыра;

—партия учреждениеләрен, предприятиеләрен булдыра һәм аларның эшчәнлеген контрольдә тота;

—башка партияләр белән мөнәсәбәтләрдә КПСС исеменнән эш итә.

31. Пленумнар арасындагы чорда сәясәт һәм оештыру мәсьәләләрен хәл итү өчен Үзәк Комитет үз составыннан КПСС Үзәк Комитеты Президиумын сайлый. Сан ягыннан аның составын КПСС съезды раслый. Үзәк Комитеты Президиумына шулай ук хезмәт урыннары буенча КПСС Рәисе һәм аның урынбасарлары, союздаш республикалар коммунистлар партияләре җитәкчеләре керә.

КПСС Үзәк Комитеты Президиумы үз исеменнән партия оешмаларына үтәү өчен карарлар җибәрә. Аеруча мөһим сәяси мәсьәләләр буенча карарларны Президиум КПСС Үзәк Комитеты Пленумы раславына кертә.

Үзәк Комитет Президиумы ел саен КПСС Үзәк Комитеты Пленумына үз эшчәнлеге турында отчет бирә.

КПСС Үзәк Комитетында аның эшчәнлегенең төп юнәлешләре буенча даими комиссияләр төзелә. Алар КПСС Үзәк Комитет Пленумында Үзәк Комитет әгъзаларыннан, шулай ук киңәшчеләр сыйфатында расланган башка коммунистлардан оештырыла. Комиссияләрне КПСС Үзәк Комитеты Пленумнары сайлап куйган КПСС Үзәк Комитеты секретарьлары җитәкли. Комиссияләр үз компетенцияләре чикләрендә карарлар кабул итәргә хокуклы. КПСС Үзәк Комитетында һәм аның комиссияләрендә даими нигездә эшләүче коммунистлар партия средстволарыннан эш хакы ала.

Комиссияләр җитәкчеләреннән КПСС Үзәк Комитеты секретариаты төзелә. Ул Үзәк Комитет комиссияләре эшчәнлеген координацияли, партиядә Үзәк Комитет, аның президиумы һәм комиссияләре карарларын үтәүне оештыра, Үзәк Комитет аппараты эшенә юнәлеш бирә.

Үзәк Комитет Пленумнары арасындагы чорда аның органнары эшенә КПСС Рәисе һәм рәис урынбасарлары җитәкчелек итә.

32. КПССның Үзәк контроль ревизия комиссиясе үзенең Пленумында бюро һәм кимендә ун ел партия стажы булган ярдәмче рәисләрне сайлый.

Үзәк контроль ревизия комиссиясе, КПСС Съездында расланган положениегә таянып, партиядә программ документларның һәм КПСС Уставының, партия съездлары һәм конференцияләре карарларының үтәлешен контрольдә тота; партия дисциплинасының торышын, партиянең эчке тормышы нормаларын һәм партия этикасын үтәүне контрольдә тота; КПСС бюджетының үтәлешенә һәм КПСС Үзәк Комитетының һәм аның учреждениеләренең, предприятиеләренең, нәшриятларының финанс-хуҗалык эшчәнлегенә ревизия ясый, партиядән чыгару мәсьәләләре буенча апелляцияләрне карый.

33. КПСС Үзәк Комитеты һәм КПССның Үзәк контроль ревизия комиссиясе елга кимендә ике пленар утырыш үткәрә, кирәк булган чагында берләшкән утырыш үткәрә.

КПСС Үзәк Комитеты әгъзалары КПССның Үзәк контроль ревизия комиссиясе пленумнары эшендә, ә Үзәк контроль ревизиясе әгъзалары КПСС Үзәк Комитеты пленумнары эшендә киңәш бирү хокукы белән катнаша ала.

КПССның Үзәк контроль ревизия комиссиясенә сайланган коммунистлар партиянең сайланып куела торган башка үзәк органнары составына керә алмый.

Коммунистлар Советларда, җәмәгать оешмаларында һәм иҗтимагый хәрәкәтләрдә

34. КПСС, аның барлык оешмалары СССР Конституциясе һәм совет законнары кысаларында эшли. Партия оешмалары һәм комитетлары үз эшләрен дәүләт һәм хуҗалык органнары функцияләре белән кушуга юл куймый, партиянең сәяси линиясен аларда эшләүче коммунистлар аша үткәрә.

Партия демократия һәм социаль гаделлек позицияләрендә торучы барлык иҗтимагый көчләр белән хезмәттәшлек итә, социализмга каршы, милләтче, советка каршы көчләргә каршы чыга. Ул үзенең профсоюзлар, яшьләр, башка иҗтимагый-сәяси оешмалар һәм масса-күләм хәрәкәтләр белән мөнәсәбәтләрен сәяси хезмәттәшлек һәм партнерлык, башка фикерне ихтирам итү принципларында кора.

35. КПСС башка иҗтимагый-сәяси оешмалар кебек үк, ирекле сайлауларда һәм совет гражданнарының ихтыярларын чагылдыруның башка формалары аша җәмгыятьтә сәяси лидерлык өчен көрәшә. Партия оешмалары үзләренең сайлау алды платформаларын эшлиләр һәм игълан итәләр, халык депутатлыгына кандидатлар итеп күрсәтү өчен коммунистларны тәкъдим итәләр, аларга сайлау кампаниясен оештыруда ярдәм итәләр.

Партия оешмалары Конституция нигезендә һәм аңа туры китереп хәрәкәт итүче җәмәгать оешмалары һәм төзелмәләре белән сайлау алды килешүенә керә һәм депутатлыкка кандидатлар итеп алар күрсәткән, КПСС әгъзалары булмаган кешеләрне яклый алалар.

Халык депутатлары съездларында һәм Советлар сессияләрендә, җәмәгать һәм кооператив оешмалары чакыра торган, съездларда һәм конференцияләрдә коммунистлар булса, алар үз эшчәнлекләрен координацияләү һәм партия йогынтысын көчәйтү өчен партия группаларына берләшәләр. Партия группалары совет законнарына, тиешле партия комитетлары карар- ларына таяна.

36. Партия органнар һәм башлангыч парти оешмалары яшьләр бел эшләгәндә ВЛКСМга һә социалистик юлны якла чы башка яшьләр оеш маларына таяна, аларны яшьләрне тәрбияләү эшчә легенә бөтен чаралар б лән ярдәм итә, КПССны яшьләр сәясәтен эшләү һәм тормышка ашыру җәлеп итә. Партия һә комсомол оешмаларын үзара мөнәсәбәте ид уртаклыгына, Коммуни тик яшьләр союзының о шу мөстәкыйльлеген т нуга, үзара ихтирам һәм иптәшләрчә ышану нигезләнә. Партия ВЛКСМны үз сафлары тулыландыру өчен якын резерв дип кары

Партиянең милке һәм акча средстволары

37. КПССның һәм аның оешмаларының эшчәнлеге партия керемнәре исәбенә финанслар һәм материаль-техник ресурслар белән тәэмин ителә.

Партиянең милке һәм акча средстволары гомумпартия байлыгы булып тора. КПССның милеккә хокукы объектлары булып биналар һәм корылмалар, алар составына керә торган вакытлы басмаларның һәм типографияләрнең мөлкәте белән бергә партия нәшриятлары, предприятиеләр һәм башка мөлкәт, шулай ук членлык взносларыннан, партия предприятиеләре керемнәреннән һәм башка керемнәрдән тәшкил ителә торган акча средстволары тора.

Партия бюджеты, җирле партия оешмаларыннан акча чыгару нормативлары һәм средстволарны бүлү тәртибе КПСС Үзәк Комитеты Пленумы тарафыннан раслана һәм матбугатта игълан ителә.

Партия әгъзалары өчен айлык членлык взнослары түбәндәге күләмнәрдә билгеләнә:

Керем 70 сумга кадәр булганда—10 тиен.

71—100 сум—20 тиен

101—150 сум —30 тиен

151—200 сум—1 пр цент

201—250 сум — 1 процент

251—300 сум— 2 пр цент

301—350 сум —2, процент

350 сумнан күбрәк 3 процент.

Эшләүче пенсионе коммунистлар партия әгъзалык взнослары пенсиядән һәм эш хакы нан аерым-аерым түли

38. Союздаш республ каларның коммунистла партияләре, край һ өлкә партия оешмалар үзфинанслауга күчүн тәэмин итә торган кере нәрен арттырырга тыр шып, үз бюджетлары мөстәкыйль тотала структура-штат һәм ф нанс мәсьәләләрен х итәләр. Партия предпри тиеләрен һәм учреждени ләрен табыш китерә то ган хуҗалык һәм комме ция эшчәнлеге хуплан тик ул сәяси эш мәнф гатьләренә һәм совет з коннарына каршы ки мәскә тиеш.

Җирле партия һ контроль ревизия орга нары коммунистлар партия бюджетының т рышы һәм средстволар тоту турында әледән-ә информация биреп тор

Рәсемдә: җиләк-җиме питомнигы шоферы Рав Зәкиевич Кадыйров. Х җалык эшләре. буенч заказларны үтәү өчен ю га чыгарга еш туры ки Равил Зәкиевичка. Ма шинасы чыгымчылаган да шофер түземлеге җуймый, барасы юлда борылмый. Моның өче нәкъ аның кебек булды лы да, оптимист та бул кирәктер.

Л. Шәмсуаров фотос

Табигать почмагы

Канатлы дусларыбыз

Кошлар —безнең нәни ярдәмчеләребез, дусларыбыз һәм юлдашларыбыз. Кайбер чакны алар безнең өчен генә җырлыйлар да сыман. Эш җырда гына да, аларның матурлыгында гына да түгел, ә бәлки аларның табигатькә һәм кешеләргә ярдәмендә.

Мәсәлән, кечкенә генә чебенче көн саен 400 дән артык төрле зарарлы бөҗәкләрне, чебеннәрне юк итә. Аңа бу исемне шуңа биргәннәрдер, мөгаен.

Ару-талуны белмәс чеберчек бакчаларга бик еш очып килә. Ул үзенең рационына чебен, черки, чикерткә, озынборын, коңгыз һәм аларның кортларын кертә һәм көненә үз гәүдәсеннән күпкә авыр бөҗәкләрне ашый ала. Һәркемгә мәгълүм: яз хәбәрчесе—тургай ужым ябалакбашы, ташбака һәм башка авыл хуҗалыгы корткычларын юк итүче.

Зур песнәк аеруча игътибарга лаек. Ул 7 дән алып 17 гә кадәр бала чыгара. Һәм аларга ояда булган 20 көндә, 8 меңгә кадәр бөҗәк ташый. Ала тукранны тикмәгә генә «урман докторы» дип атамыйлар. Ул бер генә зарарланган агачны да үз ярдәменнән читтә калдырмый, каеры ашаучыларны, мыекбайларны, мөгез койрыкларны һәм аларның личинкаларын бетерә.

Әйе, кеше күп гасырлар буена кошларның зур файдасын күреп яшәде. Аларның табигатьтәге роле бүген дә элеккечә үк кала. Чөнки аларның үсемлек корткычлары белән көрәштәге ярдәме әйтеп бетергесез зур. Элек киң күләмдә кулланылган агу химикатларның тере организм өчен куркынычлы булуын бүген яхшы беләбез. Кара каргалар яз көннәрендә ужым басуларына зыян китерәләр. Әмма алар бер үк вакытта май коңгызы һәм башка корткыч бөҗәкләрне дә күпләп юк итәләр. Әгәр иген корткычлары күпләп үрчесә, ужым язмышын хәл итүе читенләшер иде.

Кошлар —безнең канатлы дусларыбыз.Ләкин аларга кышын бик авырга туры килә. Кошларга салкын кыш һәм азык җитешмәүне җиңеп чыгуда кеше ярдәмгә килә ала.

Кошларга җим бирү табигатьне саклау җәмгыяте членнары һәм яшь натуралистларның игътибар үзәгендә булырга тиеш. Мәктәп балалары, кошларны яратучы һәркем бу эштә ярдәмгә килә ала. Фанер яки такта кисәгеннән өстәлчек ясап, тәрәзә каршына, я булмаса агач ботагына беркетеп куюы, шунда кошларга җим салуы авыр эш түгел.

Безнең бакчаларыбызда, урманнарда, паркларда сыерчык оялары һәм җим салу урыннары күбрәк булсын. Ә кошлар күрсәткән изгелек өчен кешегә бурычлы булып калмаслар— алар бер гектар урман-бакчаны гына, бер тонна ашлыкны гына түгел, меңләгән гектар яшеллекне һәм игенне саклап калырлар.

О. ЛЯПИН.

Шулай бер чакны...

Ышансаң ышан, ышанмасаң...

Менә анысы һәркемнең үз эше инде. Әмма хәзер, күзгә күренеп маҗаралар пәйда булганда, «бара-башкалар» һәм НЛОлар заманында һичкемне һичнәрсә белән гаҗәпләндерермен димә. Бары үзе шундый маҗарага тарган кеше генә беравык төштәге сыман хис итә үзен. Алия белән дә шундый хәл булды.

28 март көнне кичке 9 ларда Колбай Мораса авылында була бу хәл. Алия Садыйкованы авыл читендәге йортта торучы укучы кыз Зөлфирә Мәхмүтова туктата.

—Апа, әнә анда, күктә ниндидер ике тәлинкә сыман әйбер бар,—ди ул.

Чыннан да, И. Сафиуллиннар йорты янында, трансформатор турысында биектә ай зурлыгы чамасы 2 шар күренә. Зәңгәрсу кызгылт төстә була ул. Алия өенә дип шул якка юнәлә. Килеп җитәрәк, шарның берсе юк була. Үтеп киткәч борылып карасa..! Шарның берсе аның артыннан хәрәкәтләнә. Алия адымын тизләтә, теге шар да тизрәк хәрәкәт итә сыман. Кызга курку иңә. Элекке почта бинасы янына җитәрәк күтәрелеп караса, баш очында 3—4 метрлар биеклектә генә шар! Зәңгәрле-кызыллы нурлардан торган шарның ике ягында ак канат сыман түгәрәк чыккан. Алия өнe алынып, бар көченә йөгерергә керешә. Аяклары тыңламый, йөрәге куркып тибә башлый. Ниһаять, бер йортның капкасына килеп җитә, өйгә керә. Өй эчендәгеләр тизрәк урамга ташланалар, әмма берниди шар да күренми...

Нәрсә бу? Куззалдау, хыял көче дияр идең, шул көнне аны авылда күрүчеләр шактый була. Төнге сәгать 12 ләрдә аны авылның икенче башында да күрәләр. Алия үзе хәзер бу хәлләрне куркыныч төш сыман гына сөйли. Куркыныч —чөнки билгесез.

Авыл кешеләре да кайсы елмаеп, кайсы шаккатып тел шомарта, ә үзләре тагы ниндидер могҗиза көтә. Ни булыр? Кайчан? Кем белән? Кемнәр анда? Ни өчен килгәннәр? Бихисап сорау, бихисап билгесезлек. Аларга җавапны вакыт кына бирә ала.

С. НУРУЛЛИНА.

Бер мәктәп хәбәрләре

Эшләп табалар

Безнең мәктәптә I—II класс укучылары күптән түгел ярминкә уздырдылар. Биредә һәр класс үз хезмәтен күрсәтте. Алар пешергән тортлар, пироглар, печеньелар белән өстәлләр тулган иде. Ярминкәгә килгән һәркем берсеннән-берсе матур итеп бәйләнгән, теккән киемнәрне алып калырга тырышты. Алар өчен төрле сурәтләр төшерелгән такталар, көрәкләр дә бар иде. Бу көнне һәр класс 20—27 шәр сумга кадәр акча җыйды. Җыелган акчаларны алар үз кирәкләренә тотачаклар.

Очрашу кичәсе

Шул көннәрдә Кизләү урта мәктәбендә мәктәпне тәмамлап хәзер төрле өлкәләрдә эшләүчеләр, төрле уку йортларында белем алучылар белән очрашу кичәсе булды. Очрашуга килүчеләрнең мәктәпне тәмамлаганнан соңгы тормышы турында сөйләвен укучылар бик кызыксынып тыңладылар.

Кичәнең икенче өлешен уеннар, ярышлар, җырбию дәвам итте. Соңыннан мәктәп ашханәсендә укучылар хәзерләгән сыйдан авыз иттек.

И. ХӘЙРЕТДИНОВА,
мәктәп китапханәчесе.

Авылыбыз яшәрә

Кондырчаның зур, тулы сулы, киң булып аккан чаклары булды. Янында гына, авылга үзенә бер төрле ямь биреп, җил тегермәне тора иде. Ә кичләрен халык җыелышып, уенга чыга иде. Тик соңгы елларда авыл бушап калды. Яшьләр күзгә күренеп кимеде. Колхозлар аерылып «Кондырча» махсус хуҗалыгы исемен алгач кына күп нәрсә үзгәреп куйгандай булды. Бәйрәмнәрне дә бергәләп уздыра башладык. Менә шулай 8 нче март бәйрәме дә авыл халкы өчен тере, шатлыклы көнгә әйләнде. Иртән иртүк хатын-кызларның яшькарты матур киенеп культура йортына агылды. Ә анда аларны күңелле музыка тавышы каршы алды. Соңыннан тантаналы төстә чәчәкләр бүләк ителде. Аннан соң аларны торт белән коймак пешереп чәй эчерделәр. Бәйрәм төнгә кадәр дәвам итте, барыбызның да күңелен ачты.

Бәйрәмнәр шулай узса, көннәр күңелле үтсә бәлки авыл яңадан яшәрер, Кондырча тагын зур сулы булып шаулап ага башлар иде.

С. ХӨСӘЕНОВА.
пенсионер.

Архивлар һәм хәбәрдарлык

...КПССның Мари өлкә комитетының партия политмәгарифе йортында ачылган күргәзмә шулай дип атала. Анда КПСС өлкә комитеты партия архивыннан, МАССР Министрлар Советы каршындагы Үзәк дәүләт архивыннан һәм өлкә комсомол оешмасы тарихы музее фондларыннан документлар тәкъдим ителгән. Элек «җиде йозак» астында яткан документлар белән бүген һәркем таныша, теләсә аны өйрәнә ала. Бу материаллар авыр ачлык еллары, репрессияләнгән кешеләр турындагы хакыйкатьне ачалар.

Күргәзмәгә килүчеләрнең кайберләре еш кына биредә үзләренең якыннары, аларның язмышы турында элек белмәгән хәбәрләргә юлыгалар.

«Реабилитация»— республикада чыга торган

«Марийская правда» газетасында шундый рубрика астында сталинизм корбаннары исемлеге дөнья күрә.

Рәсемдә: (аста) МАССР Үзәк дәүләт архивының информация бүлеге мөдире В. П. Шомина (уңнан икенче) күргәзмәгә килүчеләргә экспонатлар турында сөйли.

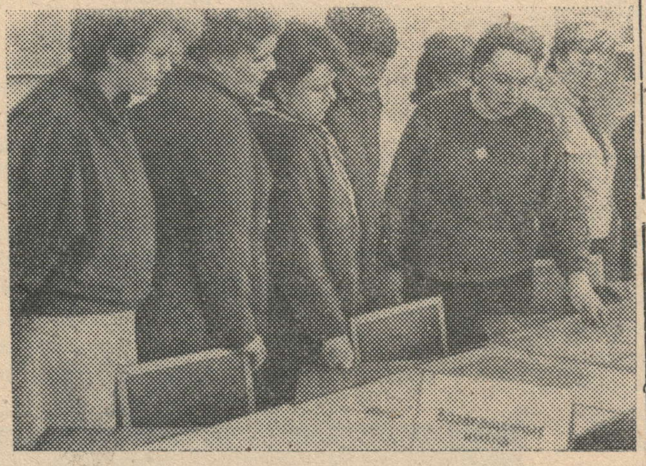

ТӨРЛЕСЕННӘН

Пушкин 20 яшендә «Руслан һәм Людмила» поэмасын, Лермонтов «Вадим» повестен яза. Гоголь үзенең «Диканька янындагы хуторда кичләр» дигән әсәрен 22 дә, ә Рахманинов «Алеко» операсын 19 яшендә иҗат итә.

«Тын Дон»ның беренче китабын Михаил Шолохов 23 яшендә язып бетерә. Табигать фәннәре буенча беренче гыйльми дәрәҗәсен алганда Пьер Кюрига бары 16 яшь була.

Дөньяның иң зур математиклары йөз ел буена баш ватып та чишә алмаган Лиувилл мәсьәләсен грузин студенты Теймураз Вепхвадзе 21 яшендә чишә.

* * *

Иллинойс (АКШ) университеты биохимиклары нефть белән тукланучы бактерияләр булуын ачыклаган.

БЕЛДЕРҮЛӘР

«Агропромхимия» производство берләшмәсенә КамАЗ, ЗИЛ һәм Урал автомашиналарында эшләү өчен шоферлар, Т-150, МТЗ-80, ДТ-75 тракторчылары, токарь эретеп-ябыштыручы, йөкчеләр кирәк. Хезмәткә түләү эш башыннан-премиаль.

Белешмәләр өчен адрес: Норлат шәһәре, Куйбышев урамы, 102, кадрлар бүлеге. Телефон: 2—22—08.

* * *

Димитровград юллар дистанциясенә юл монтеры (хезмәткә түләү айга 250—300), мастер-бригадир (хезмәт хакы 300—400 сум), өлкән юл мастеры (400—450 сум), участок начальнигы (450—500 сум) кирәк. Моннан тыш озак еллар эшләгән өчен, предприятиенең еллык эш йомгаклары буенча 13 нче хезмәт хакы түләнә, елына бер тапкыр түләүсез йөрү өчен билет, арзанайтылган бәяләрдә ягулык материалы бирелә. Даими эшкә кабул ителгәннәр махсус кием-салым, түләүсез ашау-эчү белән тәэмин ителәләр.

Малыкла, Якушка, Обамза, Әмировка, Кармала, Погрузная, Чаллы, Сосна, 989 километрдагы станцияләрдә квартиралар бар.

Белешмәләр белән Малыкла, Якушка, Чаллы, Шентала, Погрузная, Кармала юл мастерларына яки Димитровград шәһәре, Вокзальная урамы, 46 йорт, юллар дистанциясе кадрлар бүлегенә мөрәҗәгать итәргә.

АДМИНИСТРАЦИЯ.

РЕДАКТОР Ә. У. АБДУЛЛИН.

«Дуслык» газетасы атнаның сишәмбе, пәнҗешәмбе, шимбә көннәрендә чыга һәм рус, чуваш телләренә тәрҗемә ителә.

РЕДАКЦИЯНЕҢ АДРЕСЫ: 423000. Норлат шәһәре, К. Маркс урамы, 19.
ТЕЛЕФОННАР: редактор—2—12—14, 2—22—81, редактор урынбасары һәм җаваплы секретарь—2—10—44, рус теленә тәрҗемә буенча редактор урынбасары—2—14—16, чуваш теленә тәрҗемә буенча редактор урынбасары—2—15—63, агропромышленность бүлеге—2—22—51, хатлар бүлеге һәм бухгалтерия—2—18—67.

Газетаны Фидания Хәйретдинова җыйды. Рима Ганеева верстка ясады. Клара Бобкова басты. Корректор—Зөлфия Вәлиева.

Нәшрият, полиграфия һәм китап сәүдәсе буенча ТАССР Дәүләт комитетының Октябрьның 50 еллыгы исемендәге Норлат-Октябрь типографиясе.
Күләме—1 басма табак. Заказ 40. Тираж 3.890.